

## POSTANOWIENIE

22 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 22 czerwca 2023 r. w Warszawie,  
w sprawie z powództwa E. O., J. O.  
przeciwko Powiatowi Żywieckiemu  
P. spółce akcyjnej w W.  
o zapłatę,  
na skutek skargi kasacyjnej E. O., J. O.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach  
z 6 maja 2022 r., I ACa 131/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. odstępuje od obciążenia powodów kosztami postępowania kasacyjnego.**

(K.G.)

## UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powodowie E. O. i J. O. powołali się na nieważność postępowania wynikającą z rozpoznania apelacji przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w jednoosobowym składzie, który był sprzeczny z przepisami prawa (art. 379 pkt 4 k.p.c.), ponieważ uczestniczył w nim sędzia wyłączony z mocy ustawy, powołany do pełnienia urzędu sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3, dalej – „ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r.”), a jego bezstronność w sprawie dotyczącej powszechnej służby zdrowia narusza konstytucyjne i międzynarodowe standardy niezawisłości i bezstronności. Skarżący wskazali również na potrzebę wykładni przepisów w tym zakresie i oczywistą zasadność skargi, wynikającą z nieważności postępowania w sprawie.

W uchwale składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, OSNC 2020, nr 4, poz. 34, mając na względzie szczególne,

konstytucyjne i ustrojowe właściwości Sądu Najwyższego oraz wymagania stawiane do objęcia urzędu w tym Sądzie, potrzebę zapewnienia niezależności Sądu Najwyższego od władzy politycznej, a także kształt i przebieg postępowań nominacyjnych do pełnienia urzędu w Sądzie Najwyższym, które toczyły się po wejściu w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., stwierdzono, że sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami powołanej ustawy. Odmienne stanowisko wyrażono natomiast w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych. W tym przypadku, zgodnie z tezą uchwały, sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., jeżeli zarazem wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPCz). Nieważność postępowania w tym przypadku nie ma zatem automatycznego charakteru, jest natomiast uwarunkowana oceną, czy wadliwość procesu powołania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 KPP i art. 6 EKPCz.

Przyczyny tego zróżnicowania wyjaśniono szczegółowo w motywach powołanej uchwały, do których należy odesłać, nie powielając ich w tym miejscu. Uchwała ta, zgodnie z art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 1904, dalej – u.SN), uzyskała status zasady prawnej, a Sąd Najwyższy nie odstąpił od niej w przepisany trybie (art. 88 u.SN) i pozostaje nią związany mimo wydanego w późniejszym czasie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61 (zob. w tym zakresie np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22 i III CO 37/22, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia

5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22 OSNP 2022, nr 10, poz. 95 i powołane tam argumenty).

Przyjmując to stanowisko, należało zważyć, że w świetle publicznie dostępnych informacji sędzia Sądu Okręgowego J. W., tworzący jednoosobowy skład orzekający Sądu Apelacyjnego, który wydał zaskarżony wyrok, został powołany do pełnienia urzędu sędziego Sądu Okręgowego postanowieniem Prezydenta RP z dnia 13 listopada 2009 r. nr 1130-38-09 (M.P. z 2010 r., nr 4, poz. 24). Powołanie do pełnienia urzędu nastąpiło tym samym wiele lat przed wejściem w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Skarżący nie wyjaśnili jednocześnie, na czym opierali swoje przekonanie o objęciu składu orzekającego Sądu Apelacyjnego, wydającego zaskarżony wyrok, skutkami uchwały składu połączonych Izb Sądu Najwyższego. We wniosku poprzestano bowiem na twierdzeniu, że w jednoosobowym składzie rozstrzygającym sprawę brał udział sędzia powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

W tym stanie rzeczy nie można było uznać, by skarżący wykazali twierdzoną przyczynę kasacyjną, pomijając w tej mierze dalsze wymagania, związane z uprawdopodobnieniem, że w związku z okolicznościami powołania sędziego do pełnienia urzędu doszło *in casu*, z uwzględnieniem konkretnego przypadku, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2022 r., I CSK 1533/22 i powołane tam orzecznictwo).

Nie negując ogromu cierpień skarżących związanych ze śmiercią syna, z wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w powiązaniu z materiałem sprawy nie wynikało również, aby zaskarżony wyrok można było uznać z innych przyczyn za wadliwy w stopniu oczywistym i widocznym już na pierwszy rzut oka, czego wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., III CSK 311/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz. 83, z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 91 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). We wniosku nie wyjaśniono

także, z czego miała wynikać i czego konkretnie dotyczyć podnoszona w nim potrzeba wykładni przepisów prawa.

Ubocznie jedynie należało w związku z tym zwrócić uwagę, że wobec oparcia skargi kasacyjnej wyłącznie na zarzucie nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 47 KPP), prawidłowość zastosowania prawa materialnego i procesowego w pozostałym zakresie uchylała się kontroli Sądu Najwyższego (*arg. ex art. 398<sup>13</sup> § 1 k.p.c.*).

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 i art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.G.)

[f.n]

